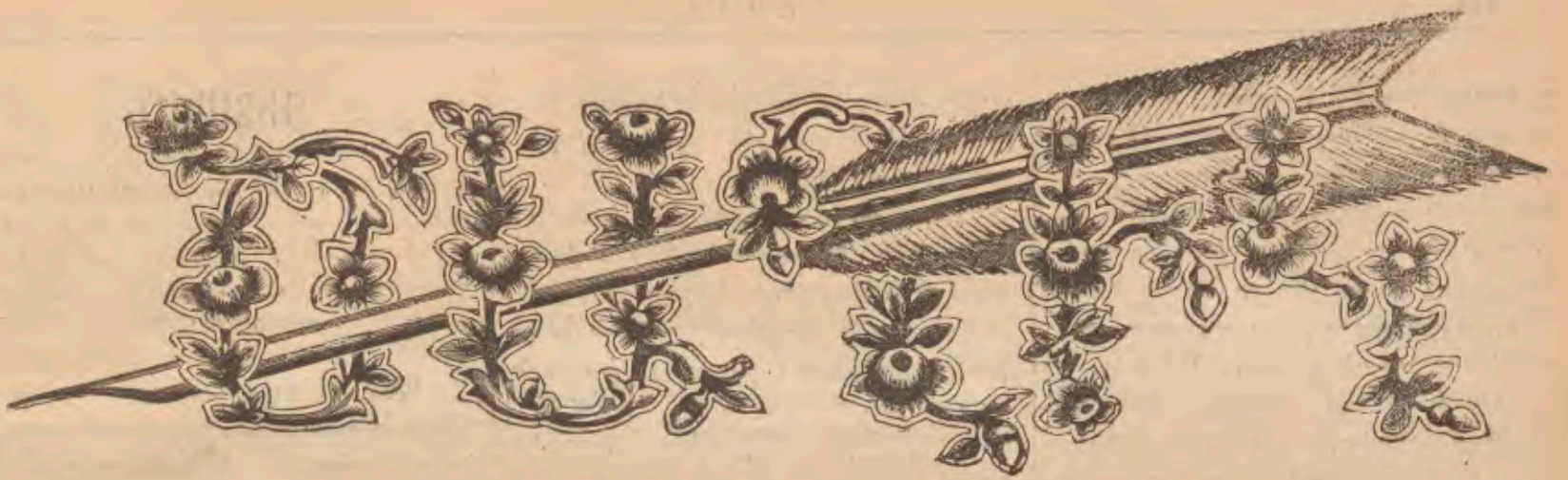

40 ՓԱՐԱ

ԱՁԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ ԺԱՐԱՐԻ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶԻՆԲԱՐՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ ՕՐԵՐՆԻ: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 100 դրոս արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Դաւառաց համար 115 դրոս: Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրոս:

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել Ս.Ո. Արսոնաշէր եւ Տնօրէն Ա.Ն.Սոն Սախան, Էսկի Չապքիյի ճառտեսի Նշան Լ.Ֆ. Պէրպէրեանի Տպարանն: Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տուիր:

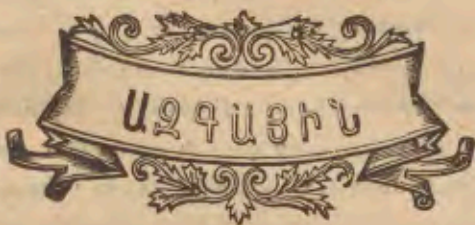
ԹԻԻ 211 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ԾԱՅԻՍ 3 ՉՈՐԵՔԵԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

Ազգային. — Ամուսնական օրինակիւք, — Գիտական. — Արուեստահանդէս. — Մայիս մէկ. — Հաւաքածոյ. — Ասկէ անկէ. — Վերջին լուրեր. — Մայր Սէնթ Ակաթ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն կիւրակէ օր Մաքրի-գիւղի եկեղեցւոյն մէջ օծեց պատկեր մը, զոր նուիրած էր Զայեան Իլիաս Էֆէնտի:

Յետ աւարտման եկեղեցւոյ, Վսեմ Իլիաս Էֆ. սեղան մը տուաւ ի պատիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր:

Ամեն, Խորմեան Սրբազանն ալ Դասքմ փաշայի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատոյց և քահանայ ձեռնադրեց Սեբաստացի տիրացու Աւետիս Մնջիկեանը որ կոչեցաւ Տէր Մկրտիչ:

Կրօն. Ժողովը, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ և Գեր.

Խորէն Նար-պէյ Սրբազանի ատենապետութեամբ Հալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ գումարուելով, ինչ ինչ խնդրոց կարգադրութեամբ զբաղեցաւ:

Երուսաղիմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Բարութիւն Սրբազանի ճամբորդութիւնը այս շաբթու եւս յետաձգուած է, նորին Սրբազնութեան անձնական տկարութեան պատճառաւ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն օրհնութեան կոնդակ մի յղեց, Հալաթիոյ եկեղեցւոյ երաժիշտ դասատու Միհրան Էֆ. Ճէրրահեանի, ի վարձատրութիւն իկեղեցական երաժշտութեան մէջ ցոյց տուած ջանիցն ու աշխատութեանց:

Տիգրան Էֆ. Չուխանեան, հրաշակեալ երաժշտապետն ՔնԱԲ երաժշտական ընկերութեան աջակցութեամբ ձայնական և գործնական նըւագահանդէս մը կազմաւորած է, որ տեղի պիտի ունենայ ի սրահ Թէօթօնիայի 7/19 մայիս, կիրակի ցորեկ, ժամ 1 1/2ին, ըստ եւրոպական:

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐԻ
ԵՒ
ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ ՄԸ

Ամեն երկրի և ամեն ժողովուրդի մէջ, ուր ամուսնութիւնը օրինական պայմանի տակ դրուած է, ամուսնական այլատեսակ վէճեր կը պատահին ստէպ, որոնք մենք «էրիկ կնկան» կըռիւ կանուանեմք. բայց և այնպէս, ամեն երկիր և ամեն ժողովուրդ իրենց բարուց, վարուց և ամուսնական կերպին ու ձեւին համաձայն ամուսնական օրէնք մ'ալ ունի, որով կը կարգադրեն ու կը լուծեն ամեն վէճ ու խնդիր. միայն մեր խեղճ ժողովուրդն է որ ամուսնական վէճերու պարագային մէջ, վէրիլ Հայր Սուրբն ու Դատաստանական Խորհուրդն ունի միայն, որոնք առանց ուղեցոյցի—Օրինագրքի—ընթանալու հարկին մէջ կը գտնուին դժբաղդաբար. և այս առթիւ թէեւ իրենք ալ չափազանց կը նեղուին և սխալ քայլեր կառնեն երբեմն, բայց ինչ ընեն, «պօռուտան բէշրէֆ չըգմազ, նէ չըգարսա բախտընա» կըսէ առածը, և «էյրի ճէտ» վերտէն ասողու չըզկը չըգմազ» կըսէ Մանգուլէ:

Դէյ օրէնք մը ունենալը, բնաւ

չունենալէն աղէկ է կըսեն. բայց չենք ալ ուզեր ունենալ այնպիսի օրէնքներ, որ մեր ընտանեկան կեանքը բոլորովին տակն ու վրայ ընեն. ինչպէս, օրինանի համար, մեր ունենալիք օրինագիրքը պէտք չէ որ պարունակէ Անգլիական օրինագրքի սա տրամադրութիւնը շոյափող յօդուածներ, որ է՝

«Եթէ կին մը, անոյշ հոտերով, իւղերով, ձերմակ ու կարմիր ներկերով, կեղծ մազերով, արուեստական ակռայներով, չափազանց թուալէթներով բարձրակրունկ կօշիկներով, կեղծօճիկներով (թիւրնիւր) մարդ մը հըրապուրէ և անոր հետ ամուսնանայ, կը դատապարտուի իբր տիրանինգ և խաբէրայ»:

Ո՞վ ըստուած իմ, ի՞նչ ահաբեկի բան. եթէ այսպիսի օրէնք մը ունենանք, ի՞նչ կըլլայ մեր վիճակը: Որդեօք կարելի կրնա՞յ ըլլալ գտնել կին մը, որ այս դատապարտութենէն օծիքը ազատել կարենայ. — մտածելն անգամ խենդութիւն է, այն ատեն ամէն կին դատապարտեալ և ամէն ամուսին ազատ. . . բայց երկրորդ և անգատապարտելի կին մը գտնելու դժուարութեան մատնուած. ի՞նչ ծիծաղելի բան. . . ասկէ դատ, աղջիկներն ալ կեճէլէ կեճալէնով և Կեճալ Կոպտէ Բաղաճնեւրով աղջկանս հանելէն ուրիշ ճարչմար, որ այս ալ քիչ մը քիչ ծիծաղելի բան չըլլալէն դատ, այս պայմաններով աղջկանս ելելու համակերպող աղջիկ մ'ալ չը գտնուիր, որով ամուսնութիւնն ալ բոլորովին անկարելի կըլլայ, և փառք յաւիտեանս ամէն:

Ձենք ուզեր աւելի յառաջ երթալ, ինչու որ լուրջ և կարեւոր խնդրոյ մը վրայ կը խօսինք, ուստի պէտք է լըջօրէն խօսինք:

Մեր ազգի արդի ընտանեկան անկանոնաւորութեան վիճակին մէջ, դատաստանական օրինագրքի մը պէտքը, ամէն ժամանակէ աւելի զգալի եղած և ամենակարեւոր տեղը գրաւած է, և այնչափ, որ մինչեւ իսկ կրնամք ըսել թէ ազգային ներկայ կացութեան մէջ դիզուած շատ մը կարեւոր խնդրոց մէջ առաջին և գլխաւորն է մի միայն այս խնդիր, որ մահու և կենաց խնդիր մ'է:

Ապագային առջեւ մեծ պատասխանատուութեան տակ պիտի մնան

ամէն անոնք, որք այս խնդրոյն կարեւորութիւն տալ չեն ուզեր, ո՞վ դիտէ ինչ հաշիւներով:

Հաշիւ ճաշիւ միտքերնիս կուգայ, որ երբեմն Դատաստանական Օրինագիրք մը խմբագրելու պաշտօնով յանձնաժողովի մը կազմութեան խօսքերը կընէին լրագիրք, բայց այս խօսքերն ալ շատ կարճ եղան և շուտ վերջ գրտան. կերեւայ թէ ճամբայ չառած, ռաքը սահեցաւ և ջուրը ինկաւ:

Պատրիարքարանի շինութեան, Հիւանդանոցի շինութեան, Կղերանոցի հաստատման բերկրալի և ուրախալի լուրերու շարակարգին մէջ, ուր էր թէ ժողովրդեան բարոյական տան—Դատաստանական Օրինագրքի—շինութեան լուրն ալ կարգալու բարեբախտութիւնն ունենայինք, արդեօք ո՞րչափ առաւել պիտի ուրախանայինք:

Պարկէշտ, բարեբախտիկ և երջանիկ մարդիկ ալգալիսի օրէնքի մը պէտք չունին, և ժողովրդեան սանձն ու բաղդը այսպիսի պարկէշտ մարդոց ձեռքը կը գտնուի թէեւ, այլ սակայն ասոնք ալ պարտին մտածել և յիշել այն առածը որ կըսէ, «Եւ օրէնքն օրէնք, կէն օրէն Կորման օր»:

Մենք չենք պահանջեր որ սանձաքձակ և խիստ ազատական տրամադրութիւններ պարունակող օրինագիրք մը շինուի, որ աւելի քնասակար կըրնայ դառնալ մեղ համար, այլ պէտք է հնաւանդ. և օրինաց կարգն անցնող ընտանեկան սովորութեանց և եկեղեցական կարգաց ու կանոնաց համապատասխանող և քիչիչիկ մ'ալ ժամանակիս պահանջմանց յարմար օրինագիրք մը շինուի, որով ժողովրդեան ցաւերն ամօքին և ամուսնական վէճի առթիւ տարիներով Պատրիարքարանի սանդուղները մաշեցնող խեղճերը աս աս է ըսելով հանգչին ու հանգարտին:

Կը յուսամք, որ ինչպէս ազգային պաշտօնատարաց, ժողովոց ու ժողովականաց, եպիսկոպոսաց, վարդապետաց, ասրկաւագաց, քահանայից, դպրաց, վարժապետաց, տնտեսաց, մեծանց և փոքունց և ամենայն ազգի մարդկան խաթրը չը կոտրելու համար ամեն ջանք և ճիգ և ամեն միջոց ի գործ կը դրուի, այնպէս ալ ժողովրդեան այս պէտքն ալ շուտ ընդփոյթ լրացնելու հոգ կը տարուի ազգասիրաբար:

ԳԻՏԱԿԱՆ

Ի՞նչ պէտք է ընել լաւ առողջութիւն մ'ունենալու համար.— Երեւոյթի ղմն բժշկութեան մէջ.— Քթով կաթ խմել.— Մ յրն հիւանդ՝ զաւակն ալ հիւանդ.— Հեռաձայնն հիւանդանոցներու մէջ:

Եթէ կը փափաքիք լաւ առողջութիւն մ'ունենալ, հետեւեալ կանոններն պահեցէ՛ք: 1. Կանոնաւորել սովորութիւններն. 2. Կարելի եղածին չափ ամէն օր մի և նոյն ժամուն պառկել: 3. առաւօտուն երբ արթնցած էք, անմիջապէս ելնել: 4. պաղ ջրով շրջուիլ: 5. պարզ կերակուրներ ուտել: 6. չափաւորել ըմպելեաց գործածութիւնն: 7. ճաշէն վերջ անմիջապէս աշխատութեան չսկսիլ: 8. ջուրը եռացնել և այնպէս խմել: 9. մարդանք ընել կամ պտոյտ դաշտաց մէջ: 10. միշտ ոտքերը տաք պահել: 11. աշխատութեան, ընակելու և ննջման սենեկաց օդը մաքրել: 12. զբաղում մը կամ գործ մ'ունենալ:

Հետեւեցէ՛ք այս կանոններուն և բժշկի պէտք չը պիտի ունենաք:

Իրնօթիգմի վրայ շատ դրած եմ. դարձեալ պիտի գրեմ. Իրնօթիգմի գործածութիւններն վերջ չունին. Ահա՛ նոր եղանակ մը չար և անկարգ տըղայք կըթելու վարժարանաց մէջ, վերստին Իրնօթիգմի. Բժիշկ մը (անունը չեմ յիշեր) կուգէ գող և չարամիտ տըղայ մը օրինաւորութեան բերել: Կառնու փայլուն գնտակ մը, կը գնէ զայն տղուն գլխուն վերեւ և Իրնօթիգմի կընէ: Տղեկը կը ննջէ թմրութեան ենթութարկուելով և մի քանի վայրկեանէն կը զարթնուի կերպարանափոխեալ, Այժմ բարի և հնազանդ տղեկ մ'է:

Իերնով կաթ խմելն սովորական բան մ'է բայց քիթով կաթ խմելն չէ լսուած: Լսեցէք և հաւատացէ՛ք. Պօռնոյի մէջ մանկիկ մը Գեյ (բժիշկներուն հարցուցէ՛ք) կոչուած բերնի հիւանդութեան մը կ'ենթարկուի, այնպէս որ չը կրնար շրթներն և լեզուն շարժել: Ձինք դարմանող բժիշկն ըստիպուած է քթային ծակերէն ներս տալ կաթը և այս եղանակաւ տղեկը բժշկուած է և կատարեալ առողջու-

թիւն մ'ունեցած : Նմանօրինակ փորձեր կատարուած են նաեւ թոքախտաւոր մանուկներու վրայ և յաջող արդիւնք մ'ունեցած :

Գրեթէ ամէն հիւանդութիւն փոփոխական է միքռօպներու միջոցաւ : Որչափ գրեմ այս անտեսանելի միջատներուն վրայ, բաւ չէ : Ամէն օր, ամէն ժամ, նոր տեսակ միքռօպ մը կելնէ և իրեն հետ նոր հիւանդութիւն մը կը բերէ : Այնքան զօրաւոր են այդ միքռօպներն որք հիւանդութիւնը մօրը արիւնէն կը փոխանակեն մանկան արեան մէջ, դեռ սա՛ իւր մօրը արգանդին մէջ եղած միջոցին : Մայրն յղի է և թոքատապ մը կ'ունենայ, մանկիկը կը ծնի և հինգ օր միայն կ'ապրի : Դիագնոստիկն կը կատարուի և տղուն թոքատապ ունենալը կը հաստատուի : Երբ, միքռօպներն ջրնջուին, ասարափոխիկ հիւանդութիւնք ինքնին պիտի աներեւոյթանան : Բայց ինչպէս պէտք է հալածել միքռօպներն :

Անգղիացիք կը սիրեն իրենց բարենպատակ հաստատութիւններն : այս անգամ անգղիայէն կուգայ հեռաձայնին մէկ նոր կիրառութիւնն : Հիւանդանոցներու այն սրահին մէջ ուր տարափոխիկ հիւանդութեամբ վարակեալ ախտաւորներ կը գտնուին, հաստատած են հեռաձայն մը իւրաքանչիւր անկողնոյ քով : Դժբաղդք չեն զրկուիր այսպէս այն միսթարութիւններէն զորս կրնայ տալ իրենց մէկ սիրելի ունէին խօսակցութիւնն : Հանճարեղ և սրտայոյզ գաղափար մը օգտակար մարդասիրական հաստատութեանց համար : Եւ դեռ դիտութիւնն ինչ վայելքներ պիտի տայ մեզ . . . , ինչ յաղթանակներ տգիտութեան դէմ . . . որոնց վրայ խօսիլ : Երբ ամէն բանի վրայ ուղենք խօսիլ, յաջորդ փոփոխութիւն համար ինչ նիւթ պէտք է պատրաստել :

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ.

ԱՐՈՒԵՍՏԱՅԱՆԴԵՍ

Տարիներ առաջ խօսուած, պատրաստուած Փարիզի այս Արուեստահանդէսը վերջապէս բացուեցաւ, որով և լրագրաց համար այս առատ նիւթի շտեմարան մը բացուած եղաւ :

Այս առթիւ, լրագրաց և հրապարակաց մէջ Արուեստահանդէսին ներկատմամբ, ի մէջ այլոց քաղաքական տեսակէտով ալ շատ մը բաներ գրուելու և խօսուելու ծայրը բրթաւ, ինչպէս 1789-1889, հարիւրամեակ, Ֆրանսական յեղափոխութիւն, Ֆրանսական յառաջադիմութիւն, հանրապետութիւն, հասարակապետութիւն, բռնապետութիւն, բարեկեցութիւն ևն ևն բառերով թեր ու դէմ յօդուածներ, տեսութիւններ և բանախօսութիւններ հրատարակուիլ ըսկան : սակայն այս տեսակ բաներուն մեր խելքը չը հասնելուն, ասոնց համար բան մը չենք ըսեր, համոզուած ըլլալով միանգամայն որ նոյն իսկ ըսողներուն, խօսողներուն և հրապարակի վրայ ընդօրինակութիւններ խելքն անգամ հասած չէ :

Բայց և այնպէս, մինչդեռ համայն լրագիրք, Փարիզի Արուեստահանդէսը վերնագրին տակ ամէն օր շարունակ ամբողջ էջեր և երեսներ կը զոհեն, և այս բանին համար յատկապէս թղթակիցներ և հեռագրաթերեր բռնած ու վարձած են, մենք ալ, իբր քաղաքական լրագիր, ի հարկէ ստիպեալ այս Արուեստահանդէսին նկատմամբ, որչափ կարելի է, պէտք եղած տեղեկութիւնները մեր ընթերցողաց հաղորդել որոշած եմք : սա պայմանաւ սակայն, որ մեր խելքը չը հասած ու չը հասկցած բաներուն վրայ չը գրեմք. — աս մէկ :

Երկրորդ — քանի որ ըստ երեւոյթիւն, Արուեստահանդէսը իբր հրաշալիք, տեսնելու արժանի խիստ հետաքրքրաշարժ և աննրման հաստատութիւն մը հռչակուած լինելով, աշխարհիս չորս կողմէն միլիօնաւոր ձեռքը բերանին հանող մարդիկներ, հազարաւոր մղոն ճանքաներէ Փարիզ կը վազեն մի միայն Արուեստահանդէսը տեսնելու նպատակաւ, ասդին տեսնելու փափաք ունեցող և առ ի չգոյէ դրամի տեղիկը նստելու ստիպուողներ :

Բուն սրտիկը պէտքէն արունը չը պլլելու բարի նպատակաւ, պիտի աշխատեմք թեթեւ կերպով նկարագրել, ինչ որ պիտի կրնամք նկարագրել, համոզուած լինելով որ ճիշտ, ընդարձակ և փայլուն նկարագրութիւնները աս խեղճերուն ճիտիկը բոյորովին ծուռ պիտի թողու : շիտակը մենք այս կէտը մտածելով միայն, խնայել կուղենք : ուրիշները ինչպէս կուզեն, թող այնպէս գրեն, ինչու որ այն մարդը՝ որ Արուեստահանդէսը տեսնելու համար Փարիզ երթալ կը փափաքի և մինչեւ իսկ գիշերները երազին մէջ շոգեկառք, ճամբորդութիւն, պանդոկ, գլխարկ ևն բաներ կը տեսնէ և առատն արթննալուն ի բոլոր սրտէ ալ մը կը քաշէ, երբ ցորեկն ալ լըրագրի մը մէջ կարգայ թէ՛ :

«Այս բաժին Արուեստահանդէսին ամենէն հետաքրքրաշարժ բաժիններէն մին է, զի այս թաղին մէջ բուն արեւելցի խանութպաններ արեւելաձեւ խանութներու մէջ նստած, պիտի վաճառեն արեւելեկերտ արեւելաբոյս մանրր մօնը վաճառք, իրենց արեւելանշան վաճառներով, և արեւելեան սրճարաններու մէջ սուրճ, արեւելաճաշակ պանդոկներու մէջ ալ թրքահան ուտելիք պիտի հրամցուին, արեւելաձայն նուագարաններու դաշն եղանակներով : և արեւելաբառերու մէջ արեւելայով լողացողի արեւելագլխոյ արեւելագանկը, արեւելաչափով չափելու և արեւելաֆուշայով արեւելաներկելու արեւելաճարտարութիւնը՝ արեւելահանդէս արեւելաբերելու :

Հիմայ, ընթերցող, դուն ըսէ, միթէ այս մարդը՝ այս ճիւղ և գեղեցիկ նկարագրութիւնը կարդալով, միթէ կարելի՞ բան է որ իր լեցուած սրտիկը բոլորովին փռել չըլլայ և հեծնէր հեծնէր չի լայ : այս տեսութեամբ ահա՛ որովհետեւ մեր պաշտօնն ալ խնդալ ու խնդացնել է, պիտի խորշիմք այս տեսակ նկարագրութիւններէ :

Բայց մեր գրելիքները չսկսած խնդիր մ'ալ կայ, զոր կը համարձակիմք խոնարհաբար մատուցանել բաղդին բերմամբ Արուեստահանդէսը տեսնելու պարագային մէջ գտնուող անձանց ոմանց և այն է խնդրել որ հոս

իրենց ազգականաց և բարեկամաց զրկած նամակներն քիչ մը չըջահայեցուցեամբ գրելով՝ Արուեստահան գիտին իրենց վրայ ըրած ազդեցութիւնը զգացնել չտան :

Մեր այս տղերքը թերեւս ընթերցողաց հետաքրքրութիւնը գրգռելով հարցունեն թէ. — Պ. Մաղիկ, աս ի՞նչ քար էր որ նետեցիր :

Դաւ լիցի, մեր նետածը քար մը չէ, այլ խրատ մը. ինչպէս կըսէ առածը «բանբասանք չէ, բանն ասանկ է», որովհետեւ Փարիզէ ուղղեալ շատ մը նամակներ անասնք, որոց մեծագոյն մասը միօրինակ կը պարունակէին հետեւեալ պարբերութիւնը.

— «Փարիզի այս արուեստահան գէտը չը տեսնողը, թող չը կարծէ թէ աշխարհիս մէջ իբր մարդ կապրի» :

Շիտակը, միտքերնուս անցածը ինչո՞ւ պահենք. եթէ վերագրեալ պարբերութիւնը պարունակող նամակ մեզ շրկող մը ըլլար, ի վարձատրութիւն իւր այս գեղեցիկ իմաստասիրութեան անմիջապէս եւտի-գուլէ երթալով՝ իրեն սենեակ մը կը վարձէի, և վերագարձին ուղղակի այդ սենեակը շրկելով՝ քիչ մը ատեն հոն բնակիլը կը խրատէի, ինչու որ եւտի-գուլէի օգը ասանկներուն համար շատ օգտակար է կըսեն :

Այս կէտին մէջ զարմանալին այն է, որ նոյն իսկ հոս, այս ասացուածքին իրաւունք տուողներ և ըստ այնմ վարդապետողներ կան, ասանց մտածելու թէ, եթէ այս տեսակ բացագանչութեանց իրաւունք տալ հարկ լինի, պէտք է իրաւունք տանք նաեւ այն ձկնորսին՝ որ առիթ չը փախցնել կրկնելու :

— Ատամ, ալթը փարմադ սիւրիւս սիւնիւ կէօրմէեէն տիւնեատա ատամ տէեի մի եաշար :

Եւ այն նաւավարին՝ որ

— Իքի չիֆթէ պիր դաեքլա, պողազ ֆուրթունասընա թութուլա. րազ օն ալթը սահաթ տէնիզ իւթիւն տէ չալգանմաեան տիւնեատա ատամ մը սաեըլըր :

Եւ այն գինեմուլին՝ որ

— Կիւնտէ հիչ տէեիլ իսէ պիր օգլա րազը իչմէեէն, տիւնեատա ատամ տէեի մի կէզէր :

Եւ այն հսկայ բռնակրին՝ որ

— Իքի եիւզ օգլա եիւքիւ գալտըրմաեան, տիւնեատա ատամ մը սաեըլըր :

Եւ այն պարոնին՝ որ

— Արեւելքէն վոնտուելուն պէս, գիշերը քունին մէջ անուշիկ երազ տեսած միջոցին իսկ, մէկ ոստումով Արեւմուտք ցատկելու ճարպիկութիւնը չունեցողը, թող չկարծէ թէ աշխարհիս մէջ իբր մարդ կապրի :

Կըսեն ու կը քարոզեն :

Եւ միթէ այս անտեղի : անիմաստ և անխորհուրդ խենդ ու խելաւ քսուածներուն իրաւունք կրնա՞յ տրուիլ :

Ինչ որ է՝ այսչափը բաւական համարելով, անցնիմք Արուեստահանգէս բերուած այլ և այլ իրերու հետաքրքրաշարժ նկարագրութեան :

Գաւ անգա՞

ՄԱՅԻՍ ՊԻՐ

Էսքիտէն պէրու մայիսին պիրինճի կիւնիւ սապահըսը հըքէն, ճիվարտա պուլունան տաղլարա, պաեըրլարա, չիմէնզարլարա, պաղլարա, պահճէլէրէ, պօսթանլարա զիեարէթ իթմէք, վէ պիր գաչ սաաթ վազըթ կէչիւրիպ էյլէնմէք ատէթ հիւքմիւնտէ իճրա օլունտուղու ամմէնին մալիւմի տիր :

Վագաա պու մէվսիմտէ վէ պա խուսուս մայիսին իւք կիւնլէրինտէ, պաղլարըն վէ պահճէլէրին սէֆուպալիչ հալլէրի վէ հէնուզ աչըլմը օլան խամ վէ խաս կիւլլէրի, նէվ պէ նէվ չիչէքլէրի վէ սաեըր ընկեամուզ վէ գօգուլու նէպաթաթլարը, ինսանա հաեաթ վէրիւ տէրէճէսինէ վասըլ օլուրլար իսէ տէ, պուրալարընը զիեարէթ իթմէք մութլազ պիրինճի կիւնիւ մի օլմասը իքթազա իտէր, իքինճի վէ իւչիւնճիւ կիւնլէրի օլսա օլամազ մը :

— Հաեըր, օլամազ,

— Սէպէպ :

— Սէպէպինի պիզ տախի բէք չօգարատըգ իսէտէ, պուլամատըղմըզա թէէսիւֆ իտէրիզ. վագաա պիր գաչ սէպէպլէր կէօսթէրիլիւ իսէ տէ, տօգրուսու պիզիւ աղըլմըզ ալմատըղընտան թապիի էմնիյէթտէ կէթիւրէմէեիզ, մեաէլա :

1.— Մայիսին պիրինճի կիւնիւ, հըքէն, չաեըրլըգ պիր մահալէ կիտիպտէ եարըմ սաաթճըգ օլսուն օթուրուպ չաեըրլարըն չիչէքլէրին ընկլէրինէ տիգգաթ իտէն մատամըն եախօտ մատմաղէլին եիւզիւնիւն ընկի, էլսթիեարլանա գատար սօլմազ ըմը :

(Վէլէվ սահիհ պէօլլէ օլսա, բուտրա տուրուքան, սապահըն աեազը եէմէեէ նէ՝ ինթիեաթ վար, կիւնտիւզ կիթսէլէր օլմա՞զ մը. — պու պօշ պիր լաֆ օլմալը :

2.— Մայիսին պիրինճի կիւնիւ սապահըսը հըքէն, պիզտէն էեիլէր չիմէնզար վէ պաղչէլէրէ սէյրանա չըգըպ, գարըլարընա չըգան մատմաղէլլէրին բախթընը թայիին վէ օ մատմաղէլլէր օ սէնէ մութլազ սուրէթտէ էվէնէպիլիլլէր իմիչ :

(Պու հալտէ մատամլարըն նէ իչի վար. օնլարտա տէվրի կիւնիւ կիթսէլէր օլմա՞զ մը. — պուտա օլմամալը :

3.— Մայիսին պիրինճի կիւնիւ սապահըսը հըքէն, պիր պօսթանա կիտէրէք մարուլ եէէն, էօլիւպ կիտէնէ գատար մայասըլ իլլէթինէ ասլա տիւչար օլմազ ըմը :

(Պու հալտէ, Շիչլի թարաֆընա կիտիպտէ, մարուլըն եիւզիւնիւ պիլէ կէօրէմէեէրէք պօլ թօղ եուտանլարա՞նէ տէմէլի. — պուտա օլմատը :

Իշթէ կէօսթէրիլէն սէպէպլէր պուլար կիպի ասըլըգ չէլլէր օլտուգլարընտան, տահտ բէք չօգ նէվլէրին պիրէր պիրէր զիքրինի զաեիտ կէօրիւրիւզ, վէ լաքին իչ պու մայիս սապահըսը խանէնին պիրինտէ վագը օլան աթի միւքեալէմէնին տէրճի, օգուեանլարըմըզա էյլէնճէ օլմազ իւզրէ միւնասիպ կէօրիւրիւզ :

— Ա՛հ գըգգարտաչ, սանա պիր ընճամ վար եօգ տէմէեէճէքսին :

— Դա խենդ, պէն սէնին հանկը տէտիլլէրինէ եօգ տէմիչիւմ, սկարբիլլէրիմի իսթէրսէն վէրէեիւմ, նէ օլուր :

— Եօգ ճանըմ, սկարբիլի՞ նէ եաբաեըմ, պօթիլլէրիմի կիեէճէիւմ :

— Բուտրան եօգսա, պիւրազ բուտրա վէրէեիւմ :

— Ճանըմ, բուտրա մուտրա իսթէմէմ, տահա տիւն իտի պիր գուլթու ալտըմ :

— Եօգսա գրէմի ֆիսթանըմըմ իս

թէ ետէ՛ճէքսին :

— Էօֆ , ամա՛ն , գօյ վերմէսին քի սէօյլէքիմ :

— Էյ նէ իսի սէօյլէսէ՛նէ եա , ամա չարկամը իսթէրսէն վերմէմ , պիլմիշ օլասըն հա՛ , դէրէ թօթու թօթու պիր թանէ տիր :

— Էյ սէճէրէլի մէրագլանը եօթում , շիմտի պաեղլաճարմ . . . ճանըմ գօյ վեր քի սէօյլէքիմ :

— Իքի սաաթ տըր նի՛շին սէօյլէմէ եօթում . հայտէ պագաեղմ , գուլաղըմ սէնտէ :

— Գուզում նօնօմ , եօլտա եա Շիշլիտէ պիլիմքի կէօրիւնիւրսէ , սանա իշմար էթտիիմ կիպի , սէն վօլիտէմի լաֆա թուլթուա էօնտէն եիւրիւնիւնիւր պէն պիրաղ կէրիտէ գալըրսամ , պագքի վալիտէմ ֆարգընա կիթմէսին :

— Կէրիտէ գալըրսան նէ՛ եաբաճագսըն :

— Աման ճանըմ , պիլմէզ կիպի պօշ շէյլէր սօրարսըն :

— Քա պէն նէ՛ պիլէքիմ . սէօյլէքի օնա կէօրէ պէնտէ եաբաճագըմը պիլէքիմ :

— Այս դըզգարտաշ , պիլմէսին , պէնիմքինէ պիր սէօղիւմ վար էտէճէք , եաղը պիլմէմ քի մէքթուպ եաղաեղմ , իշթէ կէրիտէ գալըրսամ , ուսուլ իլէ եանըմա չըղըրապ , էտէճէք լաֆըմը սէօյլէքէճէքիմ , աննատը՛ն մը , եօգսա խե՛նդ միլիմ քի , պօղուլօր տէրէճէսինտէ էօքսիւրիւիմ օլտուղու հալտէ , պու աեազտա թա օ գատար եօլու կիտէքիմ :

— Քա շունա պագ հէլէ . . . քա օ՛ տըր քի տիւնտէն պէրի , եարըն մալիս պիր եաբաղմ տէերի պաշըմը կէօթիւրիւնօրսուն . էյի ամա , սէնիւնքիտէ օրաեա մուլթագ կէլէճէ՛ք մի :

— Կէլէճէք եա :

— Նէտէ՛ն պիլիեօթսըն :

— Քա խըեանէթ պէնի ութանտըրը եօթում , օնուտա աղնամաեղ վէր , նէ՛ օլուր :

— Կէօրտիւն նէ ուրուսուսուղլաճագըրտը էտէրսին , պիլիմ արամըզտա թէքլիֆ մի վար , պէն հէր պիր շէյիմի սանա սէօյլէմէ՛մ :

— Քա իշթէ եօգարքի քէօշէ բէն՝ ճիրէսինտէն պիր արա իշմար իլէ աննաթտըմ :

— Էյ պարէ աղնաթապիլտի՛ն մի :

— Հէ եա , օ տա սէվինէրէք բէք էյի տէտի . շիմտի էյի պիլիւրիմ քի , օ պիլգտէն էվլէլ օրաեա կիթմիշ աիր :

— Էյ աֆէրիմ , կէօրիւնօրում քի , եալաշ եալաշ սէն պէնտէն ուսթա օլաճագսըն . էօյլէ իսէ , հայտէ վալիտէնէ սէօյլէ տէ շարուք կիեիւնսին քի , պարէ զալալըրեղ պէքլէթմէքէլիմ :

— Ամա տէտիեիմի ունուլթամսը՛ն ա , հէլպէթ պիր կիւն պէնտէ սէնիւն պիր եարտըմընտա պուլուսուրումտա , աճըսընը չըգարըրըմ :

— Հիշ ումուրուսուտա օլմասըն , սէն իշինի կէօրմէքէ պագ . հայտէ սէնտէ շարուք կիեիւնտէ , պարէ պու սապահ կիւզէլ պիր մալիս պիր եաբաղմ :

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ՀԱԽԱՔԱՅՈՑՈՅՔ

Համբերութեամբ մուկ մը կրնայ կտրել պարանն .
Փրանգլէն

Դժուարահաճոյ մարդ մը միշտ դժբաղդ է .
Կուսէ

Իմաստութեան հասնելու համար , ո՛չ պէտք է չափազանց ուտել , և ո՛չ ննջել ու խօսիլ այնքան :
Արեւելեան առած

Մի անգամ խօսելէ առաջ երկու անգամ խորհեցէ՛ք և երկու անգամ լաւագոյնս պիտի խօսիք :
Բլէյքսթ

Երբ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէք , պէտք է խորհիլ թէ՛ կեանքըն կարճատեւ է և չէ՛ կարելի վայրկեան միսկ կորուսանել :
Վօլթէ

Անգործ մնալն ո՛րքան ծանր բեռ մ'է :
Պոսթ

Ձեր ծնողաց ծերութեան մէջ՝ յիշեցէ՛ք ձեր մանկութիւնն :
Սէն-Լապէր

Իմաստունն իւր անձէն կը խնդրէ իւր յանցանաց պատճառն , անմիտն՝ ուրիշներէն :
Կոֆէսէն

Երբէ՛ք մի ծեծէք կիւն մը՝ հարիւր

յանցանք ալ գործած լինի . մի զարնէք նմա՛ , նոյն իսկ ծաղկամբ մը :
Ման

Բարիք ամէն ինչ կրնան ընել լաւ ծնած հոգւոյ մը վրայ :
(Թարգմ.) Վօլթէ
Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

Կէօղիւն այտըն պիրատէր , գուլաղընըն սաղըրըղը կէշմիշ տէյի իշիլթտիմ :

— Էվլէթ համա օլտուն էյիլիմ ,
— Պարէ պիւսպիւթիւն կէշտի՛ ,
րահաթսըն եա :

— Հա՛յ հա՛յ :
— Քիւմ էյի էթտի :
— Տօթթօր Ա. էյի էթտի :

— Նէյիսէ սէվինտիմ , հայտէ կէլ տէ շու հիսապըմը կէօրէլիմ , պագալըմ , պանա գա՛շ զրուշ պօրճուն վար :
— Իշիտէմէյօրում , նէ՛ սէօյլէյօրսուն :

— Ալաճագըմը իսթէյօրում պէ , իշիլթմէյօրմուսուն :

— Ավֆ էտէրսին , տահա գուլաղըմըն աղըրսը սավուլամըշ , ինչալահայ պաշընա գատար էյի օլուրտա օ վագըթ սէօյլէշիլիդ :

— Պապալըգ , քալըանըն օգկասընը գաշա՛ ալտըն :

— Տէօրթիւնէ :
— Պահալը ալմըշըն , օգկասընը իւշ զուրուշա պար պար պաղըրըբօր :

— Ամա եաբտըն հա , հիշ իւշ օգկալըք պալըղը առամա իւշ զուրուշա վէրիւլէր :

— Շէօյլէ սէօյլէ , տէմէք սէն թէքմիլինի տէօրտէ ալտըն , պէն օգկասընը սօրտում , օ հիսապտա ուճուգալմըշըն ամա . . . :

— Աֆ էտէրսին , նէվաղիտէն գուլաղըմ աղըրյաշմըշտա էյի աննաեամաալմըմ :

— Օրտսը մալիւմ , դէրէ պուրնուն տա գօգուեու ալամամըշ :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արեւելաճնունդ մեծագույնս պարոն մը այս օրերս էրէյիճէ ազմիշ ըլլալուն, իւր ծննդավայրէն առօք փառօք վաճառուեր, և սօլսիւր շիտակ աւրեւմուտք առնելով, հիմակու հիմայ այն տեղ երազով կապրի կոր եղեր. այս պարոնին երազը ինչ տեսակ բան ըլլալը մեր ընթերցողաց պիտի ծանօթացնեմք յառաջիկայ առթիւ:

Ազգ. Ընդհանուր Ժողովը եթէ բանաւոր պատճառաւ այս ուրբաթ չը գումարի. յաջորդ ուրբաթ օրը պիտի գումարի, և եթէ բանաւոր պատճառաւ յաջորդ ուրբաթ ալ չը գումարի, միւս ուրբաթ պիտի գումարի, և եթէ բանաւոր պատճառաւ միւս ուրբաթ ալ չը գումարի. . . յաջորդաբար շարակարգէ ուրբաթները:

Մայիսի առաջին երկուշաբթի առաւօտ, պօսթանի մը մէջ 20 տարեկան երիտասարդ և 16 ամեայ օրիորդ մը, ճամբանին շաշքմիշ ընելով կորսուեցն են և մինչեւ այսօր ո՛ր կողմ երթալին յայտնի եղած չէ. կը վախցուի որ պօսթան խուեռուսին ինկած չըլլան:

Կը խեմք թէ, սիրային տենդէ բռնուողներուն առ ի դարման, Փրչը պանեօսիի դրութիւնը նորէն ի գործ դրուի սկսեք է:

ՄԱՅՐ ՍԷՆԹ ԱԿԱԹ

Պատմութիւնս, ըսաւ ինձ Մաքսիմ Պէրթիէ բարեկամս, սովորական և պարզ սկիզբ մ'ունի: Անցեալ սեպտեմբեր ամսոյն մէջ Օւլէանի մօտ, ընտանեացս քով գնացած էի տասն և հինգ օր անցնելու համար: Մեր գիւղական դրացուհին, Տիկին Օպուէյ, ընտիր և կարի բարեպաշտ ծերունի մը, իւր քով առած էր, արձակուրդի միջոցին, վեշտաւանամեայ որբուհի մը որ Թուռի շրջակայքն Տօմինիկեան

վանքի մը մէջ կը դաստիարակուէր: Տիկին Օպուէյ կրօնաւորուհեաց բարեկամուհին էր, և այդ բարի քոյրերն յանձնած էին նմա փոքրիկ վանակաւ: Նուհին որպէս զի մի քիչ զբօսնու և դոնէ միւս աղայոց նման արձակուրդը վայելած լինելու պատրանքն ունենայ: Ծնողքս ծերունի դրացուհւոյն հետ շատ բարեկամացած էին: Զաճախ երեկոյները անոր սուներ կ'անցընէինք: Ի սկզբան ուշադրութիւն իսկ չըրի նորա փոքրիկ ընկերուհւոյն. ա՛յնքան փոքր և ա՛յնքան համեստ էր նա: Բայց օր մը իւր անունը տալին իմ ներկայութեանս, անուն մը որ շատ սիրուն երեւեցաւ ինձ. Լիտի տը Թըռէժնեօյլ: Այն վայրկեանէն հետէ աւելի մօտէն սկսայ դիտել զինք և տեսայ որ սիրուն, վարդապոյն և գանգրահեր աղջիկ մ'էր սեւա խոշոր աչերով միշտ երկչոտ, Գիշերօթիկ դպրացականի համազգեստն կը կրէր նա, չըջողգեստ մը և սեւա վերարկու մը և պտոյտի համար սպիտակ յարդէ գլխարկ մը կապուտակ ժապաւէններով:

Ազգեցի քիչ մը խօսեցնել զնա: Երկչոտ էր, դժուարաւ կը խօսէր և գրեթէ երբէք չէր աւարտեր իւր պարբերութիւններն: Եւ սակայն խօսեցաւ ինձ չփութամբ Անթի Սկաթ մօր վերայ, ծերունի կրօնաւորուհւոյն որ իւր խնամօց ներքեւ առած էր զինք երբ դեռ մանուկ էր և մայրենի գորովով մը սիրած, խնամած և պահպանած այդ սիրուն մանկիկն: Մայր Սէնթ Սկաթ վարժարանին ընդհանուր տեսչուհին էր, նա՛ խիստ լաւ ընտանիքի մը կը վերաբերէր, նա հանճարեղ կին մ'էր, գիտէր երաժշտութիւն, նկար և վանքին մէջ թատերադական ներկայացումներ ընել կուտար. եթէ ուզէր, պաշտամանց ալ կրնար մասնակցիլ: Ի մի բան, բան մը չը կար որ Սէնթ Սկաթ մօր կարողութենէն վեր լինէր, Լաւ դաղափար մ'ունեցայ այդ յարգելի կրօնաւորուհւոյն վրայ:

Երբեմն երեկոյներն օգտակար գործոց ընթերցանութեամբ կ'զբաղէի: Օրիորդ տը Թըռէժնեօյլ աչերովն զիս կը դիտէր և չէր դիտեր ուր ծածկել իրեններն երբ կը հանդիպէին իմիններուս: Այս բան հաճոյք կառթէր ինձ առանց խռովելու զիս:

Մեկնման նախորդ օրն, ձեռքս նը-

մա երկնցուցի: Անվահեր կերպիւ սեղմեց ձեռներս և որովհետեւ քիչ մը մեր նախահարց սովորութենէն շեղած կերեւէինք, համարձակեցաւ մինչեւ իսկ ինձ:

— Պարոն, զիրար պիտի տեսնենք,

— Կը յուսամ, օրիորդ:

— Ո՛հ, ըսաւ տխրութեամբ, դժուար պիտի լինի ինձ: Գուցէ՛, տարիէ մը . . .

* * *

Երբ վերադարձայ ի Փարիզ, միայն փոքրիկ կրօնաւորուհւոյն վրայ այլ եւս կը մտածէի: — Դեռատի աղջիկ մը, միամիտ և բարի, իւր մօր թեւոյն ներքեւ պատսպարուած, գաւառին մէկ անկեան մէջ. ինչ սիրուն բան: Բայց ո՛րքան աւելի հազուադէպ և կատարեալ կը լինի երբ փոքրիկ աղջիկ մը կը կրթուի կրօնաւորուհիներու ձեռք և բայ ի Թուռէնի ըսպիտակ և զուարթ վանքէն ուրիշ տուն տեսած չը լինիր: Ինչ երազ երբ գրգռուանց համար կունենաս հոգի մը, բոլորովին նոր, մանկական և տղէտ, եւ ես կ'սկսէի դիտել այդ տարաբաղդէակին վրայ առանց ծնողաց, տառնց յարկի որ միայն ճանաչած էր բարի Գերց կուսակաւ և միօրինակ մայրութիւն և զոր այնքան երկչոտ տեսած էի ծերունի կնոջ քով, հիացեալ աչօք չըջելով նորա շուրջն: Ո՛րքան մեծ գործ մը կը լինէր ստուգիւ զայն առնուլ, ջեռուցանել, տալ նմա ընտանիք մը, և ո՛վ որ այդ բանին ձեռնարկէր, լաւ գործ մը կատարած պիտի լինէր: Եւ ո՛րքան պիտի սիրէր նա իւր ամուսինըն: Ստուգիւ նա՛ ամէն ինչ պիտի լինէր այդ աղջկան համար, ամէն ինչ նմա զոհած լինելով:

Եւ ահա՛ լինչու, գեղեցիկ օր մը, դիպուածը զիս ծնողացս տունը ձգեց, քսան և հինգ տարեկան եմ, կը ձանձրանամ, կուզեմ ամուսնանալ, գտայ՝ և զո՞վ՝ Օրիորդ տը Թըռէժնեօյլն—բայց . . . բայց . . . և մերժեցի ամէն առարկութիւններ, և ժամ մը հանգիստ չը թողուցի զիրենք: Խիստ շուտ տեղեկութիւններ առին. Լիտի դրամժփտ եւս ունէր իւր պաշտպանն, որ այլ եւս անով չէր զբաղեր: Քոյրերուն զայն ամուսնացնելու հրաման տուած էր: Վերջապէս, մօրս հետ շոգեկառքն մտայ, Թուռ գնացի և

Յովհաննէս Թ. Պալըզեան էֆէնտի
եաղըխանէսի թէքրարէն Պիւսիւք եւե-
նի խանսա իւթգաթտա 38 նիւմէ.
ըօլու օտաեանագլ իտէրէք քէմաֆ-
իւս սապրդ հէրնէվի ումուրու թան
ըրիլիքէ վէ պիզլաթ իճրայի վէքեա-
լէթի առաւիլիքէ վէ միւմէյեիլիք,
վէ բույեթի մուհասէպէ վէ սալիքէ ի-
լէ իշթիլալ իթմէքտէ տիր:

Եիկիրմի պէշ սէնէտէն միւթէճա-
վուզ տուր քի պուլունմուշ օլտուլու
միւթէլիֆ մէքմուրիլիքէթլէրտէ, վէ
խուսուսի իշլէրտէ քէսպ իթաիկի թէ-
ճարիպի ատիտէ սէմէրէսի օլարագ,
թարաֆընա միւրաճաաթ իտէն առա-
պը մէսալիհի վէ խուսուսիլիք թէմ.
եիզ վէ իսթինաֆը տաւա զըմնտա,
թաշրատան իշ իհալէ իտէն զէվաթը
սուհուլէթի թարիզլէր վէ էմնիլէթ-
պախշ մուգավէլէրլէ խօշուտ իթմէք.
տէ իտուկինի պէեան իտէրիզ:

ՅՈԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԼԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիլէրիմիզի մէմուրն զըլմագ,
էսկիտէն պէրու մէսլէքիմիզ օլտուլու աւ.
մէնի մալիւմի տիր: Պու տէֆա Էվրօբու
նըն էն մէշուր Փապրիզալարընտան ճէլպ
իտէրէք, աթըլլիլէմիզի տանաթմըշ օլտուր-
ղումուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշ-
թէրիլէր հէր հալտէ մէմուրն զալաճաղա-

տըր: Գաբաը հալաաա պիլէ բէ իմ չէքի-
լիր: Չօճուղար վէ չօգ տուրմաղա թէհամ-
միւլիւ օլմալտուր իշին, էն սն իւսիւլտէ
(էնթաթմանէ) եանի միւշթէրիլի եօրմաղ-
սըղըն բէսիմլէր չէքիլիր: Պուտան մաաաա
Փօթօկրաֆ իշին էն մէշուր Փապրիզա-
լարտան հէր ճինս մաքինա վէ լէվաղիմ-թ
վէ էճգա կէթիլթիլիլիւպ, էնվէն ֆիլաթ-
լէ սաթըլուր:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճառէն տէրս
վէրիլուպ, մէրաղըլար իշին 180 զրուշա
գաաա մաքինալար ֆիլուլթ օլտուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԷՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՉԱՐՇՈՒԻ ԲԷՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԷՏԷՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղաղատա սիեան վէ բէնիլի ֆիլթանլըզ, ճէհէզ իշին իբէքլի զու-
աալարըն էն էլի վէ կիւզէլ ճինսլէրի, կրօն, Փալ Փրանտէ, արմիւր մէրվէյ-
եազ, սաթէն, լիօն, բէնիլի աթլազ, մանթօլուզ չիլէքլի գաաիֆէ, կարիլիք
չըպ լըլու գաաիֆէ, գալէլի ֆիլթանլըզ, վէ իբէքլի կրընտին գաաիֆէլի պու-
լունտուղունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆֆէլի բաղպէթլու միւշթէրիլէրին
կէրէք էմթաանըն նէֆֆաթէթ վէ զարաիլէթի, վէ կէրէք ֆիլաթլարըն էնվէնի-
եթթինէ խօշուտ օլաճաղարը պէհան օլունուր:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱՆԻԻՔՍԷՐ ԳԱՆՇՐԸՄՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ԳԱՐՇԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւլիք տաա իշին, թագրմ էլիլիք
Չաքէթ բանթալօն, ելլէք 180 զր

Չէշիտի բէնլէրտէ սանթրաճըլ թագրմ
120 զր

Իբէք վէ եունտան չէքիլ վէ պիշիլի կի-
զէլ թագրմ 170 զր

Կիւմիւլի վէ թիւթիւն բէնիլի սիւ-
լիւ վէ չէք իլէ պիշիլի կիւզէլ թագ-
րմ 200 զր

Ճէվգէլտէ սիւլիւ չուպուղլու վէ չէ-
քիլ իլէ պիշիլի զաաթ կիւզէլ թագրմ
240 զր

Պիւլիք տաա իշին սիեան չուհա վէ
եա Փաաիլտէն տաեանագր վէ կիւզէլ
բարթիւսիւ 120 զր

Իշի իբէքլի թէրդի պիշիլի, սիւլիւ բիք
կիւզէլ վէ բէք մօտա չուպուղլու բար-
թիւսիւ 220 զր

Իշի իբէք, տվէ թիւթիւ վէ եա թիւ-
թիւ վէ եաաա լէքթիլի բէնիլիտէ
զաաթի սիւլիւ պիշիլի չուհաաա բար-
թիւսիւ 220 զր

Սիեան Փաաիլ բէնիլի զօսթի մի ի-
լէ զաաթի կիւզէլ չուպուղլու բանթալօն
240 զր

Պօնթուր չգօնթիւմի, սիեան վէ եա
զաաթ բէնիլիտէ Փաաիլ, չէքիլէ պի-
շիլի կիւզէլ 200 զր

Իբէք ելլէկ պիշիլի վէ իւսլու 50 զր

Պիւլիք տաա իշին, չուպուղլու գաղ-
միլտէն լըթիլմաղ բանթալօն 50 զր

Տիւզ քուճաաա չուպուղլու բանթալօն
զաաթ պիշիլի վէ կիւզէլ 90 զր